

ברק רביץ מצמד

מכונית ניצבת מול המצלמה ברחוב ריק מאדם; אישה ישובה במכונית הניצבת מול המצלמה; אישה וגבר עומדים לצד מכונית הניצבת מול המצלמה; משפחה ומכונית בחניון, בתמונה קבוצתית מול המצלמה.

אוסף מוקפד של תמונות שנבחרו מאלבומים של משפחות שונות, מלמד על טקס קטן: הנה דבר שראוי היה לצינון בעצירה קלה אל מול עדשת המצלמה.

תיעוד המכונית משותף, כך נראה, לאלבומים רבים של מהגרי גל העלייה מברית המועצות בשנות התשעים של המאה ה-20.

עולים ושענים על דופן הרכב הפרטי הראשון שלהם בישראל. עבור מרביתם – הראשון בכלל. הם מניחים יד על גג הכתף, חוגגים לרגע את הבעלות על ה"פרייבט". אלה אינן מחוות של דגל ופרחים בירידה מהמטוס, חיבוק נרגש עם בן משפחה, כריעה למגע שפתיים עם אדמת הקודש.

זהו תיעוד של רגעים מתוך הרגעים שאחרי. טקסים של חולין.

תערוכות קודמות של אנה ים קיבצו צילומים מארצות שונות, מזמנים שונים, כאלה שצילמה במצלמתה וצילומים שאולים, פורטרטים, נופים, תפנימים, צילומים שבהם נראים קרובי משפחתה וכאלה שמופיעים בהם עובדי אורח מקריים. על רקע זה נראה המקבץ הנוכחי כתוצר של עבודה הדומה יותר למחקר חברתי: יש נושא קבוע המופיע בכל צילום – מכונית; יש קבוצת אנשים בעלי מכונית משותפת – עולים מברית המועצות; יש מלאכת איסוף של שמות וכתובות; יש תשאול ורישום; יש חיפוש ונבירה. אלבומים ושלפים, נסקרים ונסרקים. אולם עינה הרגישה המשוטטת וידה הממיינת של ים, היודעות לחבר בין זרים גמורים – להרכיב משפט ממילים ממילונים שונים – מצליחות כאן להפריד ולהבחין.

אוסף התמונות ממאן להפוך למסמך סוציולוגי. לעולם יימצא איזה מקרה צילומי: כתם שמש סורר; החזר אור החודר תחת העדשה ושורף את מכנסי הג'ינס של בעליה של ניסאן סאני לבנה סמוך לפנס; ירוק חולצתו של נהג, המציץ ממיצובישי לוסר, מפעפע בהשתקפות על השמשה ועל מכסה המנוע; מראת צד של מכונית אדומה חודרת לפינת פריים מעוקם, בצילום שגיבורתו היא פורד קורטינה בז'. בעליה מוציא ראשו מבעד לחלון הנהג; אותה מכונית מופיעה בצילום אחר כששני שיחים ירוקים ממסגרים אותה מימין ומשמאל. במושבים הקדמיים ישובים, מחויכים, הילדים. בעל המכונית, חולצתו בז' כצבע המכונית, עומד רציני מחוצה לה, סומך ידו על הגג, נכנס בקושי לתוך הפריים החדוש; שלושה בני משפחה במעילים צבעוניים, שעונים על דייהו רייסר אדומה. צבעה העז משבש את האיזון, ופני האנשים הופכים צהובים כמו החול ובולטים על רקע השיכונים הלבנים החדשים.

כל אלה חותרים תחת העין המשווה, המבקשת כבמחקר מדעי לצמצם משתנים, לחשב ממוצע, לנסח מסקנות. כל צילום הוא חריג. כל מקרה הוא פרטי.

כשם שהצילומים המקובצים כאן אינם אוסף נתונים המצטברים לכדי מסמך סוציולוגי, כך הם מפרקים את השאיפה המתבקשת לספר סיפור.

סיפורה של עלייה, של הגירה ממקום למקום, אמור להיות סיפור של תנועה ומעבר, של משם לכאן. המכונית – לכאורה, הסמל המושלם לתנועה – אינה מצליחה להיות אלגוריה למסע, לנדידה מארץ לארץ, לתנועה בכלל.

במקום תנועה יש עמידה לא נינוחה במקום. כל צילום קפוא פעמיים: פעם אחת בגלל המצלמה, ופעם שנייה לכבודה. הקפאה ראשונה היא ההנצחה על סרט הצילום ואחר כך באלבום, של רגע בזמן עבר על כל סממניו – דגמי המכוניות, הבגדים, התסרוקות. הקפאה שנייה היא ההעמדה לצורך הצילום: המכוניות אינן נוסעות. הן חונות או עומדות. דלתותיהן פתוחות. האנשים אינם נוהגים, אלא ניצבים לצד המכוניות, ישובים בתוכן או שעונים עליהן. כל אלה מקוונים אל המצלמה.

אם אין כאן תנועה, הרי שאנרגיה אחרת רוחשת בתמונות, מזמנת את אנה ים לחלץ אותן מאלבומים מאובקים, גורמת לנו להתבונן בהן בתשומת לב.

בצילום נהדר של אישה יפה וצעירה ברעמת תלתלים, ישובה בסדאן אפורה, ניתן לראות כיצד גלגולי אנרגיה של אור וחום מחליפים את האנרגיה הקינטית הנעדרת. האישה מצמצמת את עיניה נוכח סנזור

השמש המכה בה דרך חלון המכונית הפתוח. צל שחור וחד חוצה את עינה הימנית. אור השמש שורף את קטע הצילום של פניה, מאחד אותם עם גונה הוורדרד-בהיר של חולצתה. והנה, האישה המסנוורת מהשמש של הארץ החדשה לה, הופכת לכתם מואר בצילום – המסנוור עתה אותנו מתוך רקע מתכת המכונית האפורה, המכסה את מרבית הפריים. על גגה כתם בהיר נוסף של השתקפות מבנה. לא קשה לדמיין את החום המכה בפנים ומלהיט את גג הפח. מעברים כאלה של אור וחום – מהשמש לפח, מהפח אל גוף, מגוף למצלמה וממנה אלינו – ניתן לזהות בכל מקבץ הצילומים. כל תמונה היא מערך טקסטורות ומארג אנרגטי של טמפרטורות ועוצמות אור.

מתבקש כי ים רק מוסיפה חוליה בשרשרת של המרות וגלגולי האנרגיה. כמו זה המישר מבט למצלמה ומניח יד על פח מכוניתו הראשונה, היא עוצרת לרגע את הדפדוף באלבום, מניחה בקפידה את ידה על תמונה. כך, דווקא מתוך הסטטיות המאולצת של הצילום, עולה מחשבה מתוקה-חמוצה על הזמן החולף.

משתתפים: איגור סקברצ'ק, מארק רבינוביץ, מרינה קיגל, בוריס ולאה בארז, בקמן פליקס, פלוטקין ילנה וארנסט, אולגה ירושלמי, שנרוביץ אמה, מינץ רומן, גרואר ששה, פרידמן דבורה, אסייה, עזריה ויבגני קירז, נטלי ואולג ליבשיץ, אלנה רחוטין.

עריכה: דליה צחור
תודות: אמא שלי, איתמר רוז, שירה זלוור, ברק רביץ וכל הצלמים והמצולמים

אנה ים (נ. 1980, רוסיה). חיה ועובדת בתל אביב.
אנה בוגרת תוכנית ה-MFA (בהצטיינות) של האקדמיה לאמנות בצלאל, תל אביב (2008), ותוכנית B.Ed (בהצטיינות) מהמכללה לאמנות בית ברל (2005). בין תערוכות יחיד שהציגה: "חלב ציפור", מוזיאון תל אביב לאמנות (2014), "הביטאט", גלריה ברוורמן (2012), "אנה ים צילומים", ויצו חיפה (2011), "22:22", גלריה ברוורמן, (2009) תערוכת יחיד בגלריה המדרשה, תל אביב (2007) ועוד. ים זוכת פרס עידוד היצירה (2016), פרס אמן צעיר מטעם משרד התרבות והספורט (2010), פרס אמן מורה מטעם משרד התרבות והספורט (2011-2009). זוכת מלגת קרן אמריקה ישראל (2005-2004, 2009-2008), פרס קרן מורשה לאמן צעיר, מוזיאון תל אביב (2007), מלגת קרן יהושע רבינוביץ (2006, 2013). ים השתתפה בתוכנית הרזידנס "הסיטה" בפריז (2011) ותוכנית הרזידנס בבליפנד, גרמניה (2010).

Anna Yam / 43 209 02

**Barak Ravitz
Clutch**

A car is parked in an empty street, right in front of the camera; a woman sits in the car that's in front of the camera; a man and a woman stand beside the car that's in front of the camera; a family and a car in a parking lot, in a group photo, all in front of the camera. This unique collection of pictures, gathered from albums of various families, depicts a small ceremony: here is something worth pausing for.

It seems that documenting the family car was a common practice among 1990's immigrants who had left the Soviet Union behind and started a new life in Israel. Immigrants are seen leaned against their first automobile bought in Israel – for many, their first private vehicle ever. They rest their hand on the car's roof, celebrating their ownership.

These aren't gestures of kissing the ground of the Holy Land right off the airplane, waving the flag, receiving flowers from a waiting family member. Rather, these are ordinary, everyday ceremonies, a documentation of the moments after.

Anna Yam's earlier exhibits featured photos, both original and borrowed, of different times and countries. Portraits, landscapes, interiors, family photos, and photos of random passersby. In light of these, the current collection appears more like the product of a social research: the photos all contain a constant theme (a private car); all portray people with a common story (Soviet immigrants); names and addresses are diligently collected; questions are asked, details are noted, information is thoroughly sought after and examined. Albums are pulled out of their shelves, reviewed and scanned.

Yam's sensitive eye and acting hand - forming connections between strangers, as if constructing a coherent sentence from a random collection of words - are here to distinguish and unravel. This collection of photos cannot be reduced to a mere sociological document. The mark of photography is omnipresent: a rogue sunspot; a flash of light that penetrates the lens and overexposes the jeans worn by the owner of a white Nissan Sunny; a green shirt worn by the driver of a Mitsubishi Lancer, reflected by the windshield and hood; the rearview mirror of a red car peeks from a warped frame in a photo whose heroine is another car, a beige Ford Cortina, its owner sticking his head out the driver's window. The same car appears in a second photo, framed at its sides by two green bushes. Children are seated at the front, smiling. The owner, wearing a beige shirt to match his car and leaning against the roof, stands beside it with a serious countenance. He barely fits in the busy frame. Three family members, all wearing colorful coats, lean against a red Daewoo Racer. Its strong color disrupts the visual balance, and the passengers' faces are tinted yellow as the sand, in sharp contrast to the white new condominiums at the background.

These all work to undermine the comparing eye, an eye whose scientific gaze seeks to reduce variables, calculate averages, and reach conclusions. Each photo is unique, every case is specific. As the photos exhibited here are not a mere collection of data that forms a sociological document, they defy one's intuitive desire to form and tell a coherent story.

The story of immigration should be one of movement and transformation, of a there to here. The car – ostensibly the emblem of movement – fails at its attempt to be the definitive metaphor for

the journey, for immigration, for movement in general.

Instead of portraying movement, the photos depict an uneasy standstill. Each photo is twice frozen: once because of the camera, and again in its honour. The first freeze is a commemoration on film, and then in an album, of a moment in past tense. This is true in every aspect – the car models, the clothes, the hairdos. The second freeze is the positioning of the subjects for the purposes of the camera: the cars are immobile or parked, their doors open. Their owners are not driving, but sit inside them, stand beside them, or lean against them. These settings are all created for the camera's eye.

Although movement is absent, the photos are full of a different kind of energy, an energy which Yam recognized and which prompted her to extract them from dusty old albums, and present them to us for careful contemplation. In a wonderful photo of a young, curly-headed woman in a grey sedan, one can plainly see how energy in the form of light and heat replaces the absent kinetic energy.

The woman blinks to protect her eyes from the sunlight penetrating through the open window. A sharp, distinct shade crosses her right eye. The sunlight overexposes her face, blending it with the light, pinkish color of her blouse. And behold – the woman, blinded by the fierce sun of her new country, becomes a lit spot in the photo, which in turn blinds us as it bounces off the grey car that occupies most of the frame. The roof has another bright reflection, of one of the nearby buildings. One can easily sense the heat beating down on one's face.

These transitions of light and heat – from the sun to the car's metal, from the metal to the body, from the body to the camera, and from the camera to us – are instantly recognizable in every photo in the collection. Each photo is an arrangement of textures, temperature, and light levels. It is apparent that Yam only adds one link to the chain of energy transitions. Like the man who looks directly at the camera and places his hand on the roof of his first car, she pauses the continual leafing through the photo album, and deliberately places her hand on a photo. From the photo's artificial stillness, the viewer experiences the bittersweet fact that time is in constant flux.

Igor Skverchak, Mark Rabinovich, Marina Kigel, Boris and Lea Baraz, Bekman Felix, Ernst and Elena Plotkin, Olga Yerushalmi, Emma Shneerovich, Roman Minz, Alexandra Grauer, Friedman Dvora, Asya, Azary and Evgeny Kirsch, Nataly and Oleg Livshitz, Lena Rachutin

English translation: Idan Lieberman

Thanks To: My mother, My grandparents, Itamar Rose, Shira Zelwer, Barak Ravitz and for all those who are behind and in front of the camera.

Anna Yam (b. 1980, Russia) lives and works in Tel-Aviv. Yam holds a MFA (Honours) with distinction from The Bezalel Academy for Art and Design, Tel Aviv (2008) and a B.Ed (Honours) with distinction from the Midrasha College of Arts in Beit Berl (2005). Solo exhibitions include "Bird's Milk" Tel Aviv Museum of Art, "Habitat" at Braverman Gallery (2012); "Anna Yam Photographs" at Wizo Academy of Design and Education, Haifa (2011); "22:22" at Braverman Gallery (2009) and solo show at the Midrasha art gallery, Tel Aviv (2007). Yam was awarded the Ministry of Israeli Culture and Sports Prize to encourage creativity, the Ministry of Israeli Culture and Sports Prize for a Young Artist (2010); the Ministry of Culture and Sport Artist-Teacher Award (2009-2011). She is also the recipient of the America- Israel Cultural Foundation Prize (2008-2009, 2004-2005); The Morasha Art Foundation Prize, Tel Aviv Museum of Art (2007); the Yehoshua Rabinowitz Foundation for the Arts grant (2006, 2013). She was selected to participate at the La Cite des Arts residency in Paris (2011) and at an Artist-in-Residence Workshop in Bielefeld (2010).